

33/2004. (VI. 28.) BM rendelet

a radioaktív anyagok központi és helyi nyilvántartásának rendjéről

Az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény (a továbbiakban: At.) 68. §-a (1) bekezdésének *b)* pontjában az Országos Atomenergia Hivatal (OAH) felügyeletét ellátó miniszternek adott felhatalmazás alapján – a törvényben érintett miniszterekkel egyetértésben – az alábbiak szerint rendelkezem:

A rendelet hatálya

1. § (1) E rendelet hatálya kiterjed minden radioaktív anyagra, kivéve:

a) az At. hatálya alá nem tartozó radioaktív anyagok, valamint ionizáló sugárzást létrehozó berendezések köréről szóló 124/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet hatálya alá tartozó, valamint a radionuklidok mentességi aktivitás koncentrációja és mentességi aktivitása szintjének meghatározásáról szóló 23/1997. (VII. 18.) NM rendelet mellékletében meghatározott radioaktív anyagokat,

b) a nukleáris üzemanyagot,

c) a szegényített uránból készült árnyékolást, csomagolást, ballasztot és ellensúlyt.

(2) A rendelet hatálya kiterjed valamennyi természetes vagy jogi személyre, valamint jogi személyiség nélküli gazdasági társaságra (a továbbiakban: engedélyes), aki/amely radioaktív anyag birtoklására, illetve az azzal kapcsolatos bármely tevékenység folytatására, más jogszabály által előírt, az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat (ÁNTSZ) területileg illetékes Sugáregészségügyi Decentruma (a továbbiakban: Sugáregészségügyi Decentrum), illetve az ÁNTSZ Országos Tisztifőorvosi Hivatala (a továbbiakban: OTH) által kiadott engedéllyel (a továbbiakban: engedély) rendelkezik.

(3) E rendelet alkalmazásában a Magyar Honvédséget (MH) egyetlen engedélyesnek kell tekinteni.

(4) E rendelet hatálya nem terjed ki a fuvarozás vagy szállítás során átmenetileg a fuvarozó vagy szállító rendelkezése alá kerülő radioaktív anyagra.

Értelmező rendelkezések

2. § (1) E rendeletben a radioaktív anyagra az At. 2. §-ának *c)* pontjában szereplő meghatározás alkalmazandó.

(2) E rendeletben a zárt és a nyitott sugárforrásokra az At. egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 16/2000. (VI. 8.) EüM rendelet 1. mellékletének II. pontjában szereplő meghatározások alkalmazandók.

A radioaktív anyagok központi nyilvántartása

3. § (1) Az engedélyesek részére kiadott engedélyek hatálya alá tartozó radioaktív anyagokról országosan összesített központi nyilvántartást kell vezetni.

(2) A központi nyilvántartás rendszerének kialakítása és működtetése az OAH feladata.

(3) A központi nyilvántartás működésének költségeit az OAH éves költségvetésében tervezett módon biztosítja.

(4) A központi nyilvántartás működtetésével kapcsolatos adatfeldolgozási feladatok (többek között jelentések fogadása, értékelése, gépi adatfeldolgozása) ellátásával az OAH a Magyar Tudományos Akadémia Kémiai Kutatóközpont Izotópkutató Intézetét bízta meg.

(5) A központi nyilvántartást úgy kell vezetni, hogy abból

a) zárt sugárforrások esetén bármikor megállapítható legyen engedélyesenként és nuklidonként a radioaktív anyagok aktuális készlete, fajtája, aktivitása és rendeltetése,

b) zárt sugárforrások esetén bármikor megállapítható legyen egy adott sugárforrás tulajdonosa, nyilvántartásának felelőse, feltalálási helye,

c) nyitott sugárforrások esetén a 7. § (1) bekezdésében meghatározott leltárperiódusra vonatkoztatva megállapítható legyen engedélyesenként és nuklidonként a radioaktív anyagok mennyisége, készletváltozása, felhasználása, fajtája, eredeti aktivitása és rendeltetése (felhasználás engedélyezett formája).

(6) A Sugáregészségügyi Decentrumok és az OTH az engedélyek kibocsátásáról, módosításáról és visszavonásáról szóló jogerős vagy azonnal végrehajtható határozataikat egyidejűleg a központi nyilvántartás részére az OAH-nak megküldik.

(7) A központi nyilvántartás a Sugáregészségügyi Decentrumoknak félévente, az illetékességi területük alá tartozó engedélyesek radioaktív anyag készletéről engedélyesenként és nuklidonként összesített adatokat küld. Az OTH és a Sugáregészségügyi Decentrumok az illetékességi területük alá tartozó engedélyesek radioaktív anyag készletéről bármikor részletes adatokat kérhetnek a központi nyilvántartástól.

(8) Az Országos Rendőr-főkapitányság (ORFK), a Nemzetbiztonsági Hivatal (NBH), a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság és a Fodor József Országos Közegészségügyi Központ Frédéric Joliot-Curie Országos Sugárbiológiai és Sugáregészségügyi Kutató Intézete (OKK OSSKI) a radioaktív anyagok központi nyilvántartásától információkat kérhet valamennyi nyilvántartott adatról.

(9) A központi nyilvántartástól valamennyi engedélyes, a nyilvántartásban szereplő adatairól információkat kérhet.

Műbizonylat

4. § (1) Az engedélyesek által Magyarországon forgalomba hozott valamennyi radioaktív anyagot a forgalmazó magyar nyelvű műbizonylattal köteles ellátni.

(2) A műbizonylatnak zárt sugárforrások esetén a következő adatokat kell tartalmaznia:

a) műbizonylat száma,

b) gyártó neve és címe,

c) forgalmazó neve és címe,

d) nuklid,

e) aktivitás, aktivitás dátuma,

f) rendeltetés,

g) gyártási szám,

h) termékazonosító (amennyiben ismert),

i) szolgálati idő (amennyiben ismert),

j) aktív hossz, aktív átmérő, teljes hossz, teljes átmérő (amennyiben ismert),

k) különleges formájú anyag engedélykiratának száma (amennyiben ismert),

- l) fizikai, kémiai forma (amennyiben ismert),
- m) mennyiség, mennyiség egysége,
- n) dátum,
- o) kibocsátó cégszerű aláírása.

(2) A műbizonylatnak nyitott sugárforrások esetén a következő adatokat kell tartalmaznia:

- a) műbizonylat száma,
- b) gyártó neve és címe,
- c) forgalmazó neve és címe,
- d) nuklid,
- e) aktivitás, aktivitás dátuma,
- f) rendeltetés,
- g) fizikai, kémiai forma (amennyiben ismert),
- h) mennyiség, mennyiség egysége,
- i) dátum,
- j) kibocsátó cégszerű aláírása.

Hatósági bizonyítvány

5. § (1) A rendelet hatálya alá tartozó minden egyes zárt sugárforrásról a központi nyilvántartás az engedélyes részére külön hatósági bizonyítványt állít ki

- a) a zárt sugárforrás tulajdonjogának megszerzése és megváltozása esetén,
- b) az engedélyt kibocsátó Sugáregészségügyi Decentrum, az OTH, az ORFK vagy az NBH megkeresésére, továbbá
- c) az engedélyes kérelmére.

(2) A hatósági bizonyítvány a zárt sugárforrások egyedi azonosítására és a tulajdonjog igazolására szolgál. A hatósági bizonyítvány a következő adatokat tartalmazza:

- a) hatósági azonosító,
- b) gyártó vagy forgalmazó eredeti műbizonylat száma,
- c) tulajdonos neve és címe,
- d) nuklid,
- e) eredeti aktivitás, aktivitás dátuma,
- f) rendeltetés,
- g) gyártási szám,
- h) szolgálati idő (amennyiben ismert),
- i) fizikai, kémiai forma (amennyiben ismert),
- j) kiállítás dátuma,
- k) OAH hitelesítés.

Radioaktív anyagok helyi nyilvántartása

6. § (1) Az engedélyeseknek az engedélyük hatálya alá tartozó radioaktív anyagokról helyi nyilvántartást kell vezetniük. A nyilvántartást az OAH által az engedélyesek részére térítésmentesen biztosított számítógépes nyilvántartó programmal kell vezetni.

- (2) A helyi nyilvántartást úgy kell vezetni, hogy abból bármikor megállapítható legyen az engedélyes részére kiadott engedély hatálya alá tartozó radioaktív anyagok aktuális készlete, fajtája, aktivitása, rendeltetése, tárolási helye és alkalmazása (felhasználása).
- (3) A zárt és a nyitott sugárforrásokról egymástól elkülönített nyilvántartást kell vezetni.
- (4) A helyi nyilvántartásba haladéktalanul be kell vezetni minden készletváltozást, valamint a radioaktív anyagok minden felhasználását, alkalmazását és az alkalmazás szüneteltetését, a mentességi szint alá történő lebomlást, az anyag teljes felhasználását, illetve a hatósági felügyelet alól való felszabadítást.
- (5) Zárt sugárforrások esetén a helyi nyilvántartásban az
- a) alkalmazás célja,
 - b) alkalmazás időpontja,
 - c) alkalmazás helye,
 - d) alkalmazás felelőseinek neve
- is rögzítendő.
- (6) Nyitott sugárforrások esetén a helyi nyilvántartásban az (5) bekezdés a) – d) pontokon kívül a felhasznált anyag mennyisége (aktivitása és tömege vagy térfogata) is rögzítendő.
- (7) A nyilvántartás vezetéséhez felhasznált iratok (műbizonylatok, hatósági bizonyítványok, átadás-átvételi jegyzőkönyvek, lezárt izotóp-nyilvántartó könyvek) a nyilvántartás részét képezik és azokat a tevékenység megszűnéséig meg kell őrizni, azt követően pedig a tevékenység megszűnéséről szóló határozatot kiadó Sugáregészségügyi Decentrumnak át kell adni. Ezen iratokat a Sugáregészségügyi Decentrum a központi nyilvántartás részére az OAH-nak a határozat kiadását követő 30 napon belül megküldi. Ezen iratokat az OAH a beérkezéstől számított 10 évig megőrzi.
- (8) Az engedélyesnek gondoskodnia kell a helyi nyilvántartás adatbázisának biztonságáról és az adatok biztonsági mentéséről. Az adatbiztonságot szavatoló intézkedéseket és a biztonsági másolat készítésének rendjét az engedélyes működését szabályozó belső szabályzatban rögzíteni kell.

Leltározási és jelentéstételi kötelezettségek

- 7. §** (1) Az engedélyes az engedélye hatálya alá tartozó radioaktív anyagokat leltározni köteles
- a) minden naptári évben egyszer úgy, hogy két leltár felvétele között eltelt idő ne haladja meg a 14 hónapot,
 - b) az illetékes hatóság (OAH, ÁNTSZ) felszólítására, valamint
 - c) a tevékenység megszűnéskor (záró leltár).
- (2) A leltár eredményét a felvételt követő tíz munkanapon belül jelenteni kell a központi nyilvántartásnak, a központi nyilvántartás által támogatott elektronikus formában.
- 8. §** (1) Zárt sugárforrások esetén a leltárjelentésnek tartalmaznia kell
- a) a zárt sugárforrás hatósági azonosítóját,
 - b) eredeti műbizonylat számát,
 - c) műbizonylat kiállításának dátumát,
 - d) a nuklidot és eredeti aktivitását,
 - e) eredeti aktivitásának dátumát,
 - f) rendeltetését,

- g)* gyártási számát,
- h)* szolgálati idejét (amennyiben ismert),
- i)* fizikai, kémiai formáját (amennyiben ismert),
- j)* különleges formájú anyag engedélyokiratának számát (amennyiben ismert),
- k)* leltárba vétel idejét,
- l)* engedélyes adott radioaktív anyagra vonatkozó engedélyének számát,
- m)* engedély érvényességi időtartamát,
- n)* engedély kibocsátóját.

(2) Az engedélyes az általa nyilvántartott zárt sugárforrások készletében beálló minden változást a központi nyilvántartásnak tíz munkanapon belül jelenteni köteles, a központi nyilvántartás által támogatott elektronikus formában.

(3) A zárt sugárforrások tulajdonjogának változásakor tételes átadás-átvételi jegyzőkönyvet kell felvenni. Az átadás-átvételi jegyzőkönyvnek a következő adatokat kell tartalmaznia:

- a)* a zárt sugárforrás hatósági azonosítója (amennyiben ismert),
- b)* műbizonylat száma,
- c)* gyártási száma,
- d)* nuklid,
- e)* eredeti aktivitása, az aktivitás dátuma,
- f)* az átadás helye és dátuma,
- g)* az átadó engedélyes megnevezése, címe és engedélyének száma,
- h)* az átadó engedélyes képviselőjének neve, aláírása,
- i)* az átvevő engedélyes megnevezése, címe és engedélyének száma,
- j)* az átvevő engedélyes képviselőjének neve, aláírása.

(4) Az átadó az átadás-átvételi jegyzőkönyv másolatát a központi nyilvántartás részére az OAH-nak megküldi. Amennyiben az átadott zárt sugárforrás már rendelkezik hatósági bizonyítvánnyal, úgy az átadás-átvételi jegyzőkönyvhöz mellékelni kell a hatósági bizonyítványt is. Az átvétel igazolását követően a központi nyilvántartás az átvevő részére az új tulajdonos adatait tartalmazó új hatósági bizonyítványt állít ki.

9. § Nyitott sugárforrások esetén a leltárjelentésnek tartalmaznia kell a radioaktív anyagok aktuális készlete mellett a leltár periódusára vonatkozó összesített készletváltozási adatokat is nuklidonként (illetve fajtánként) a következők szerint:

- a)* átvett összes mennyiségét (eredeti aktivitás és tömeg vagy térfogat),
- b)* átadott összes mennyiségét (eredeti aktivitás és tömeg vagy térfogat),
- c)* felhasznált mennyiségét (eredeti aktivitás és tömeg vagy térfogat),
- d)* aktuális készletét (eredeti aktivitás és tömeg vagy térfogat),
- e)* rendeltetését,
- f)* fizikai, kémiai formáját (amennyiben ismert),
- g)* engedélyes adott radioaktív anyagra vonatkozó engedélyének számát,
- h)* engedély érvényességi időtartamát,
- i)* engedély kibocsátóját.

10. § (1) Az engedélyes nevének, címének, valamint a nyilvántartás felelősenek megváltozását tíz munkanapon belül a központi nyilvántartásnak jelenteni köteles.

(2) Azon engedélyes, aki zárt sugárforrást exportált és kötelezettséget vállalt arra, hogy azt visszaveszi, köteles ennek tényét, továbbá a visszavétel megtörténtét 10 napon belül bejelenteni a központi nyilvántartásnak.

(3) Az engedélyesnek a radioaktív anyagok leltárában mutatkozó bármely hiányt vagy többletet haladéktalanul jelenteni kell az OAH-nak, továbbá az illetékes Sugáregészségügyi Decentrumnak.

(4) Az OAH a fizikai leltárban mutatkozó tényleges hiány vagy többlet esetén haladéktalanul értesíti az ORFK-t, az NBH-t és az Országos Sugáregészségügyi Készenléti Szolgálatot. Az ORFK a bejelentés ügyében általa hozott döntésről tájékoztatja az OAH-t, valamint az illetékes Sugáregészségügyi Decentrumot.

Eltérő nyilvántartások vezetése

11. § (1) A 6. § (1) bekezdésben meghatározottaktól eltérő helyi nyilvántartást az OAH az engedélyes kérelmére külön engedélyezhet. Az engedélykérelemben igazolni kell, hogy az egyedi nyilvántartás a 6. § (2)–(8) bekezdéseiben foglalt követelményeknek eleget tesz és a 8–9. §-okban meghatározott leltározási és jelentéstételi kötelezettségeket teljes körűen támogatja.

(2) Az MH tekintetében a 6–10. §-okban előírt nyilvántartási és jelentéstételi kötelezettségeket az MH Közegészségügyi-Járványügyi Szolgálat teljesíti.

(3) A radioaktív anyagok előállítói, feldolgozói, valamint forgalmazói az általuk előállított, feldolgozott, valamint forgalmazott radioaktív anyagokról a 6. § (1) bekezdésében előírttól eltérő, tevékenységükhöz illeszkedő nyilvántartást vezethetnek. A nyilvántartást úgy kell vezetni, hogy abból bármikor megállapítható legyen az előállított, feldolgozott, valamint forgalmazott radioaktív anyag fajtája, mennyisége, aktivitása, fizikai és kémiai formája nuklidonként. A helyi nyilvántartás szabályait az engedélyes működését szabályozó belső dokumentumában rögzíteni kell, és azt az OAH-val jóvá kell hagyatni. Az OAH a tevékenységhez illeszkedő, a 8–9. §-októl eltérő leltározási és jelentési kötelezettségeket határozhat meg az engedélyes számára. Ez a rendelkezés nem érinti a nem saját előállítású, feldolgozású, valamint forgalmazású radioaktív anyagokra vonatkozó jelentéstételi kötelezettségeket.

(4) A radioaktív hulladék tároló létesítmények üzemeltetői az OAH jóváhagyásával a 6. § (1) bekezdésétől eltérő nyilvántartást vezethetnek, és az OAH a 8–9. §-októl eltérő leltározási és jelentéstételi kötelezettségeket határozhat meg számukra.

(5) A természetben előforduló radioaktív anyagokról (NORM) és a technológiai folyamatokban feldúsított természetben előforduló radioaktív anyagokról (TENORM) a 6. § (1) bekezdésében előírttól eltérő, a tevékenység jellegéhez igazodó nyilvántartás vezethető. A nyilvántartást úgy kell vezetni, hogy abból bármikor megállapítható legyen az engedélyes tulajdonában levő anyag összmennyisége feltalálási hely szerint, valamint becsült aktivitása. Az ilyen eltérő nyilvántartás vezetésének tényét az OAH-nak be kell jelenteni. Ezen anyagokkal kapcsolatban az engedélyest e rendeletben előírt leltározási és jelentéstételi kötelezettségek nem terhelik.

Ellenőrzés, szankciók

12. § (1) A helyi nyilvántartások vezetését az OAH az engedélyesek készletei, tevékenysége és rendszeres jelentéseinek értékelése alapján összeállított éves ellenőrzési terv alapján az engedélyesnél a helyszínen ellenőrzi.

(2) E rendelet előírásainak megsértése esetén az OAH az engedélyest bírság megfizetésére kötelezheti az OAH feladatáról, hatásköréről és bírságolási jogköréről, valamint az Atomenergia Koordinációs Tanács tevékenységéről szóló 114/2003. (VII. 29.) Korm. rendelet alapján.

Záró rendelkezések

13. § (1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, egyidejűleg a radioaktív anyagok és készítmények nyilvántartásáról szóló 25/1997. (VI. 18.) IKIM rendelet hatályát veszti.

(2) Ez a rendelet a nagy aktivitású zárt radioaktív sugárforrások és a gazdátlan sugárforrások ellenőrzéséről szóló, 2003. december 22-i 2003/122/Euratom irányelv végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg.

(3) Az engedélyeseknél az e rendelet hatálybalépése előtt alkalmazott hiteles nyilvántartó könyvek, illetve az egyedileg engedélyezett helyi nyilvántartások vezetése 2004. október 31-ig jogszerűen folytatható, de azokba bejegyzés csak e rendelet szabályai szerint tehető. Az első leltárjelentést 2004. október 31-ig kell az engedélyeseknek a központi nyilvántartás részére megküldeniük.

(4) A hatósági bizonyítvány kiállításáig annak szerepét az eredeti műbizonylat tölti be.